

Nr 1

Årgång 38

Januari 1988

S:t Knuts-Länken

Herzlich Willkommen

LLOYD-LOGE BREMEN

I VÄSTERLED

Wenn man eine Reise tut hat man was zu erzählen.

Fem minuter i sju på morgonen fredagen den 13 november 1987 klappade Lars Johansson och Agneta på vår dörr. Det var så mörkt att de inte hittade knappen till vår dörrklocka. Bojs och jag stod färdiga så när som på att vi skulle koppla in den automatiska ljuskontakten som var till för att lura eventuella tjuvar att vi var hemma. I rätt tid för vi så till Lars Stridsberg och Margit i Lockarp. Där flyttades vi fyra över till deras bekväma Volkswagenbuss med vårt pick och pack och startade mot Dragörfärjan, som vi nådde i så behaglig tid att vi kunde köra ombord nästan direkt. Endast Bojs, som sin vana och behov trogen stigit ur för att sträcka på benen, fick springa sista biten tillbaka till bussen för att inte bli akterseglad.

Vid färjan tillstötte Bo Gustavsson och Anne-Lie med sin Mercedes med Lars-Åke Larsson och Ulla. Det var alltså en liten men utvald skara från S:t Knut som förväntansfyllt bänkade sig till en morgonkaffetår på färjan. (Tre Lars och två Bo, anropen blev ibland förvirrade).

Färden genom Danmark och över Stora Bält via Rödby-Puttgarten vidare genom Schlesvig Holstein mot Bremen gick utan sensationer under omväxlande angenämt prat samt en och annan stärkande tupplur till i närheten av Hamburg, där vägarbete skapade en tålmodsprövande snigel-fart med många tillfällen att reta sig över dem, som trängde sig förbi i kön. Vid sista tankningen inköptes en karta med vars hjälp tjänstgörande navigatören Lars J. lotsade oss direkt till Hotel Heldt vid Friedhofstrasse i Bremen.

Freidhof betyder kyrkogård och hotellet, som låg intill en stor kyrkogård, var omgivet av blomsteraffärer som förmodligen skulle ha väckt Bertil Löwalls avund. Hotellet visade sig vara ett litet, propert, trivsamt och gemytligt ställe med svensktalande portier. Det var restaurerat så nyligen som på nyåret och inrymt i ett gammalt hus med oregelbundna korridorer och trappor, som gav det en individuell och intim karaktär.

Vid ankomsten till hotellet möttes vi av bröder från Lloyd logen vilka hälsade oss välkomna till Bremen. Eftersom vi kommit flera timmar innan logen skulle börja fick vi en "fritid" som utnyttjades till vila för dem som haft natt-tjänst torsdag-fredag eller av annan anledning kommit sent hem på torsdagsnatten. Andra särskilt damer begagnade fritiden till att orientera i den omgivande staden och dess butiker. Lars J. och jag hade en givande pratstund över en öl och ett glas sherry, vilket han bjöd mig på - som han sade - som betalning för den ökade Odd Fellow kunskapen. Ingen lärdom är helt gratis.

När det var dags för logen begav vi oss alla dit, bröder såväl som damer. vi möttes av Lloydlogens bröder med deras damer under en stor välkomstskylt.

När vi bröder samlades i förrummet för att av deras CM föras in i den då delvis öppnade logen inbjöds damerna till en samvaro med påföljande måltid tillsammans med ett stort antal av Lloyd-logens damer.

Själva öppningsritualen fick jag således inte tillfälle att jämföra med vår, dock fick vi vara med om en ritu-

al som erinrade om den del av vår gamla öppningsritual, där Ambetsmännen själva redogjorde för sina uppgifter i logen.

Lloydlogen hade vid detta tillfälle besök dels av Storsekreteraren i den tyska Storlogen och dels av Deputerade Storsiren i Nieder-Sachsen- Bre-

mens Storloge. Den tyska Orden är något annorlunda organiserad än vår. Under den tyska Storlogen finns fem distrikts-Storloger med sina underordnade loger.

På grund av vårt besök och på att flera förtjänta bröder skulle hyllas hade själva arbetsordningen dispenserats. En broder hyllades för 33 årigt aktivt arbete främst i Storlogen för Nieder-Sachsen-Bremen. En broder för 10 års tjänst som Ambetsman i logen. En broder, logens nuvarande ÖM (Füher) sedan fyra år och förut sex år som SkM. En broder i 10 år som PS, ÖM, ExÖM (Altmeister) och HP. Alla dessa hyllades med innehållsrika anföranden av de gästande Storlogeambetsmännen och tilldelades olika förtjänsttecken.

Därefter vidtog tilldelandet av tredje graden. Där om är intet mer att säga än att givetvis i stort tillämpades samma ritual, som vi använder medan dess dramatiska del utfördes som en radiopjäs genom högtalare, där de olika rollerna kreerades av olika stämmor. Den berättande var en djup basröst och en kvinnlig svarade för de "överjordiska" replikerna. Dessutom kunde vi svenskar även igenkänna citat både från Esaias Tegnér och Victor Rydberg.

Tre recepiender fick graden. En sak saknade vi, CM fullgjorde sina åligganden utan stav. En sak som var mycket tilltalande, framför ÖM stod på ett altare en trearmad ljusstake med olikfärgade ljus, skärt, blått och rött, de tändes vid övergången till ny grad.

Liksom vi införts vid logens början förde CM ut oss efter logens avslutande. Motsvarigheten till våra fönster på ExÖM-väggen saknades helt. Eftersom det var Frimurarnas logesal och den användes även av andra ordensällskap var alla emblem lösa och undanlades efter avslutad loge. Den andra fasta dekorationen var en tavla med FM logens stupade i krig. Vid logens avslutande bildades brödrakadjan varunder avslutningssången sjöngs.

*Brüder, reicht die Hand zum Bunde!
Diese schöne Feirstunde führ uns hin
zu lichten Höhn! Last, was irdisch ist,
entfliehen dauern ewig, fest und
schön, dauern ewig, fest und schön.*

Under oundvikliga men glädjande få och korta pauser mellan olika programpunkter fanns en naturlig och uppskattad flitigt utnyttjad kontaktpunkti entréhallen till samkvämslokalerna befintlig bar. Där gavs tillfälle till inhämtande av mycken upplysning om Lloydlogen.

Därefter vidtog BM, där ca 30 bröder deltog. Innan denna började utfördes en mycket tilltalande ceremoni. ÖM, ExÖM och BB (Aufseher) utbringade i tur och ordning var sin skål, varvid endast talaren tömde sitt vinglas. Den första skålen ägnades alla Odd Fellows, den andra frånvarande bröder, vilka taktfullt nog ansågs vara på väg till logen, och den tredje tillägnades bortgångna bröder och då ringdes det tre slag i en klocka.

Under BM hölls vissa tal. Lars S.

överlämnade i logesalen en tavla av Bernhard Handell med motiv av Malmöhus i serigrafisk (ett förvaringssätt liknande screentryck), och vid BM en bok, "A touch of Sweden" med bilder från vår natur och från olika sidor av Sveriges kultur, samhällsskick och näringsliv. Boken hade följande inskription:

Dem Lloydloge von Bremen, mit freundlichen Grüßen in F. L & W

Bei Ihrem Besuch in dem S:t Knut loge haben Sie nur eine kleine Ecke von Schweden gesehen. Um Ihnen eine bessere Idee auch von übrigen Teilen unseres Landes zu geben.

Denna tillägnan undertecknades av samtliga deltagare. Även S:t Knut fick mottaga en bok om Bremen.

Maten förtjänar ett positivt omnämnande. Den bestod av oxsvanssoppa med grönsaker och givetvis champignoner, dock icke av märket "Stridsberg", en ragu med ris och potatis samt glass med körsbär, allt mycket gott och rikligt. Efter avslutad måltid kom damerna till oss och ett par timmar av otvungen samvaro vidtog, varefter vi återvände till hotellet för en välförtjänt vila.

Efter en i rumspriset ingående god "Continental breakfast" på hotellet hämtades vi på lördag förmiddag för en rundtur i gamla Bremen ledsagade av ett par bröder och dels av en svensktalande turistguide, Eva Brune, dotter till en svensk diplomat som slutstation som svensk generalkonsul i Bremen. Vi åkte spårvagn(!) från hotellet till gamla stan och senare tillbaka till hotellet. Både transporterna och kostnaderna för rundvandringen var en gåva från en av fredagskvälens recepiender.

Bremen blev till mycket stor del förstört under kriget varför inte allt uppvisat var gammalt. Att detaljerat beskriva rundvandringen skulle väl bli rätt mycket turistpropaganda. Vis-

serligen var det en hel del arkitekthistoria och förklaringar av förhållanden beroende på motsättningar från reformationstiden, men vi fick även till livs en del incidenter med "human interest". Ett exempel: Skulptören, Bengt Fogelberg (1786-1854) hade i München låtit gjuta sin staty för Göteborg av Gustav II Adolf, vid transporten från Bremen till Göteborg förläste skeppet utanför Bremen, några fiskare bärgade statyn och såg sin chans. De erbjöd Göteborg statyn för vill jag minnas en million, det tyckte Göteborg var för mycket och beställde en ny gjutning. Bremens myndigheter tyckte synd om fiskarna och köpte statyn. Bremen kunde sedan betrakta hjältekonungen till någon gång under andra världskriget då metallen ansågs komma till bättre nytta som kulor, och statyn smältes ner.

Något av vad vi fick se får jag väl nämna: Domkyrkan med Anskars grav, Rådhuset, torget med Rolandstoden, Blykällaren med sina mumier, bl a en störtad taktäckare och en svensk general, gammelstaden med klockspelet med Atlantkrossare genom tiderna, det "konstruerade" barndomshemmet för Robinson Crusoe, krogen med den "pyton"-smakande drinken vars efterverkningar kändes bakom öronen i fyra dygn, vi provade den inte. Allt detta omnämmt därför att det fastnade särskilt i minnet, men mycket annat visades även. Andra deltagare minns nog annat, fråga dem!

När vi kom tillbaka till hotellet möttes vi på våra rum av frestande bäddar och varför motstå en frestelse? "*När skalkar locka, följ dem för att se, vad de vilja!*"

Efter en stärkande vila, för en del även en underbar tupplur, bar det åter av till Ordenshuset. Där fick vi först en stärkande skål soppa varefter festsalen stormades. Dukningen var vid sex stycken runda småbord för 8-10

personer. Vi placerades vid olika bord. Först serverades uppfriskande tyska viner, därefter uppdukades en kall buffé, där man kunde hämta vad man ville, när man ville. Allt var högsta klass och smakade mums mums. Under tiden deltog de flesta i infödingarnas hemlands vilda danser till en öronbedövande musik från en synnerligen skicklig musikanter, välkänd radiounderhållare.

Samtalen under denna samvaro resulterade i en del upplysningar som jag återkommer med i ett kommande nummer av Länken.

Vid hemkomst till hotellet försökte Lars S bedriva skogsavverkning på ett på parkeringsplatsen befintligt träd. Han lyckades emellertid endast buckla till sitt fotsteg på bussen. Det tog han dock med jämnmod, det skulle han fixa med ett enkelt handgrepp och en stadig kofot.

Efter en relativt lugn natt endast störd av drömmar om mumier och klockspel vaknade vi till det bittra avskedets dag. Bussen startade vid tio tiden, men Mercedesen som överlägset sade sig kunna klara samma sträcka som bussen på halva tiden stannade ett tag till och begav sig in till stan. Deras shopping där resulterade bl a i ett tacksamhetsbevis till våra guider i form av en relieftavla som illustrerade den gamla sagan "Musikanterna från Bremen", åsnan, hunden, katten och tuppen som genom att gemensamt utnyttja individernas olika färdigheter kunde neutralisera livets farligheter. En symbol för trofast samarbete och inbördes förtroende.

Färden hemåt gick utan något att rapportera ända till färjeläget i Dragö. När vi stannade i kön till färjan gratulerade Bojs bussföraren och bussen för deras perfekta prestationer. Det skulle hon naturligtvis inte ha gjort, för när kön började rör på sig igen vägrade bussen. Turligt nog hann Mercedesen då upp oss och kun-

de bogsera bussen ombord på färjan. (Båda hade dragkrok). Ombord botade Lars Bussen med ett slag av en hammare på startmotorns selenoid. Hade han måst gå till en verkstad och begärt specificerad räkning hade den säkert lytt på:

Ett hammarslag kr 1:-
 Vetat var att slå kr 999:-
 Summa kr 1000:-

Så att säga "Bättre börda bär på vägen ingen, än kunskap mycken!" (Havamal)

I Lockarp möttes vi av glada barn, som längtat efter sina föräldrar, åtminstone sade 5-åriga Emil det, sedan han ordentligt presenterat sig och artigt skakat hand och bockat. Sofia visade chaminjonodlingarna och berättade att en restaurang hade beställt 12 kg som hon plockat och levererat. Lars S och Margit behöver inte vara rädda att resa bort, allt är i goda händer.

Lars J återfann även sin Jeep och körde Bojs och mig hem till vårt radhus där vi fann att den automatiska ljuskontakten tydligen fullgjort sin skyddande uppgift.

Innan jag avslutar och sammanfattar, utvärderar som det numera heter kan jag tala om att den budgeterade kostnaden på drygt 700:- kr blev faktiskt 200:- kr mindre bortsett från per-

sonliga utsvävningar i form av inköp och förtäring.

Intresset för Odd Fellow och logen kan vara baserat på många olika känslor hos skilda individer.

En ceremoniman utvinner ur en resa som denna nya synpunkter på det ceremoniella arbetet, inte blott gradtialerna utan även övriga uppgifter för CM såväl i logen som beträffande logesalens utsmyckning, hjälpmedel och traditionstillhörande "saker". Den som är mest intresserad av administration och ekonomi frågar efter dessa förhållanden hos värdlogen och berättar gärna om det som han anser är bra och kanske unikt hemma.

För den vilken Ordens ord "*genom Vänskap till Kärlek för Sanning*" är en levande realitet är det av intresse att utfinna vad värdlogen gör också för vårt arbetes början. Den som sätter samkvämet först får rika möjligheter både till en verklig festlig och trevlig samvaro med god mat och dryck tillsammans med "kännvärda personer" samt uppslag till att berika samkvämet hemma i den egna logen.

Givetvis finner även andra "smakriktningar" tillfredsställelse av ett utbyte av detta slag. Jag tror att alla smakriktningar fann något värdefullt i våra dagar i Bremen hos Lloydlogen och för S:t Knut har dessutom tillkommit att, en sådan aktivitet gör mycket för förbrödringen av deltagarna, de lär känna varandra på ett helt annat sätt än vad många logemöten förmår. Utöver de Ordens- och logemässiga vinsterna har vi dessutom sett en ny natur, (dock ofta dold av skyddsvallar och plank), en vacker och intressant stad, träffat vänliga, glada och intressanta människor, övat oss i främmande språk, är i många avseende rikare, fått mer än full valuta för våra slantar

Nog kan man säga att resan var en hjälp för oss att följa maningen såsom

vi hörde den förr:

"Må vi känna oss förenade med de många bröder som i hela världens samlas till samma värv som vi".

De, som av arbete, sjukdom, resor eller av annat verkligen voro förhinderade att deltaga beklaga vi verkligen. Om slantar varit hinder borde kunna övervägas en hjälp från logen (anonym, så som ett understöd.)

Språksvårigheter är heller inget laga förfall, eftersom de, som kan språket gärna hjälper de som är mindre bevandrade.

"De lärda undervisa de okunniga" (Washingtonlogens stadgeingress). Om några uteblivit som inte har något av dessa förhinder, måste logen ha brustit i förmåga att väcka deras intresse, för att göra verklighet av våra ideal.

Må S:t Knut lyckas bättre framgent!

Förvisso är det en snilleblixst av Ralf Hart att ta initiativet till sådana besök som härom året till Göteborg och

nu till Bremen. Han är även ett stort tack värd för det stora arbete och intresse som han utöver och utanför sin plikt nerlagt i förhandlingarna med dessa våra värdloger och för sitt deltagande i organiserandet av våra besök. Må andra känna sig manade till samma insatser för kontakter mellan S:t Knut och deras gamla loger, där de alltjämt har goda vänner.

Må vi känna oss förenade med de många bröder, som i skilda loger i vårt land samlas till samma värv som vi! (och bli förenade!)

Med reservation för ett och annat minnesfel hoppas jag att bröderna i S:t Knut får en känsla av att ha varit med på denna minnesvärda utflykt.

Bo Sylwan

Enl. uppdrag från Länken.